

LENINGRADI OBLASTI
HARIDUSE OSAKOND

A
L
A
T
I

VALMIS!

„KULVAJA“ KIRJASTUS
LENINGRAD 1 9 3 1

№ 1

LENINGRADI OBLASTI HARIDUSE OSAKOND

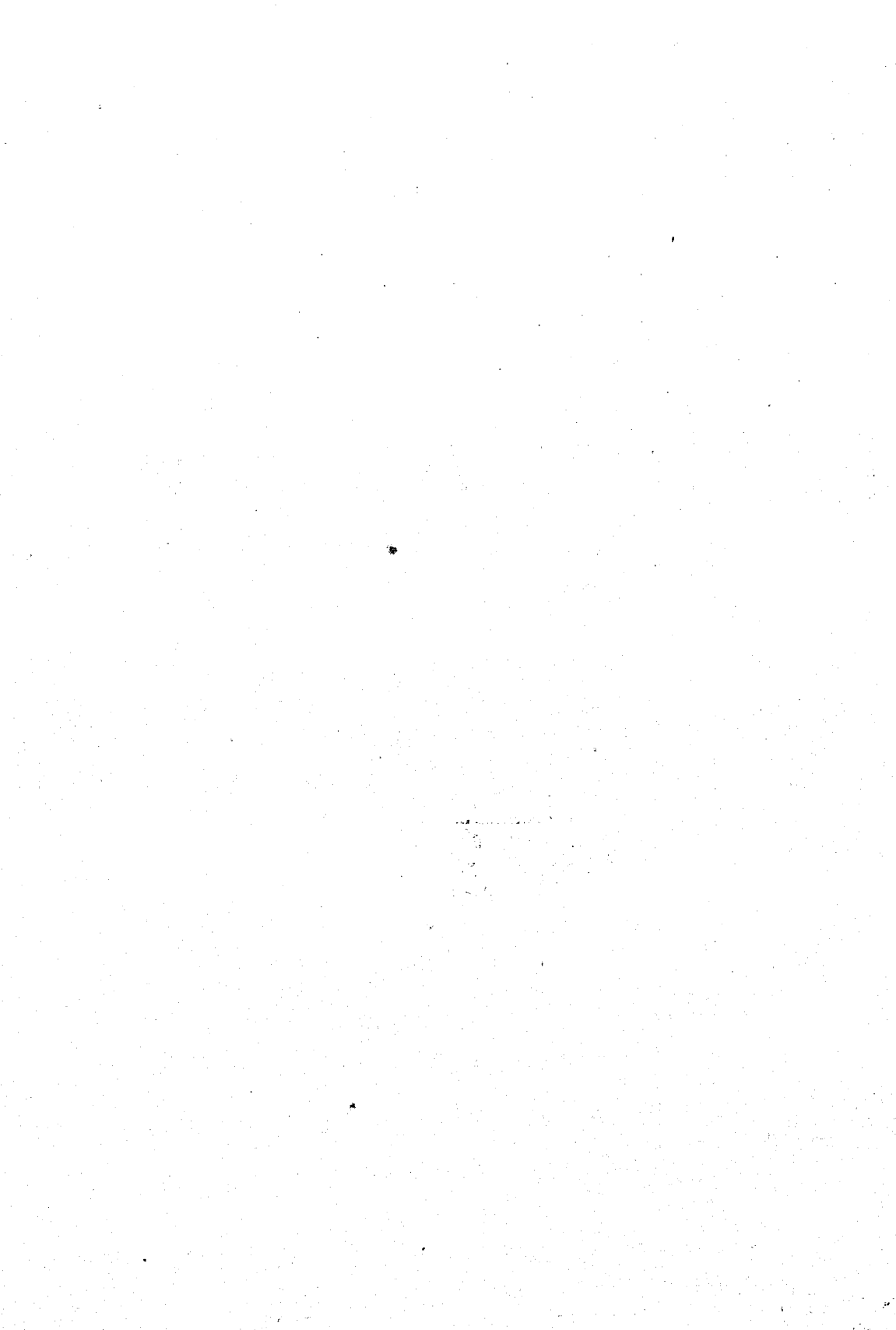
Alati valmis!

2006

„KÜLVAJA“ KIRJASTUS
LENINGRAD 1 9 3 1

№ 1

Ikka rohkem selgub, et ainsaks kindlaks pääseteeks, mis lähendab talurahva hulki kultuursele elule on ühiskondlik maaharimine ja selle ühiskondlikule maaharimisele püüab nüüd nõukogude valitsus süstemaatiliselt. Selle ühiskondliku maaharimise nimel teivad kommuunad ja nõukogumajapidamised.

Vana viisi järele elada ei või... Kahe- ja kolmekordseks tõuseks töö produktiivsus; kahe- ja kolmekordselt saaks kokku hoitud inimeste jõud maaharimise ja inimkonna majapidamise jaoks, kui need väiksed tükeldatud majapidamised läheksid üle ühiskondlisele majapidamisele.

LENIN.

„Miljonite laste kätega aitame oma riiki ümber ehitada“

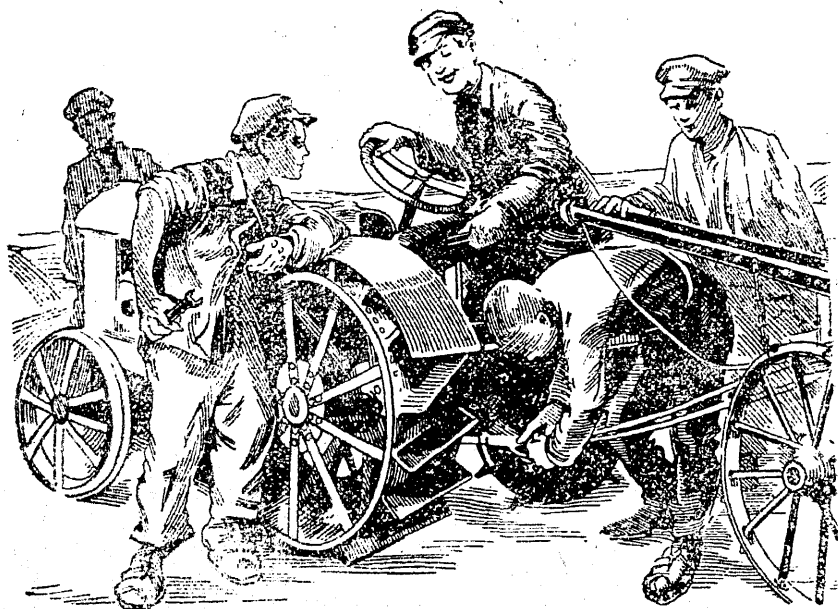
(Laste esimene kokkulend)

Pioneerid ja õppurid, kirjutage meile

kuidas aitate kevadist külvihoogtööd läbi viia ja missuguste raskustega tuleb teil võidelda.

Jagage endi saavutusi ja võitluse kogemusi teiste lastega, saates meile endi kirjatöid ja joonistusi. Järgmises numbris trükime nad ära ehk anname küsimustele vastused.

Kirjad kirjutage järgmise aadressi järele: Ленинград 31, ул. 3-го июля 48, изд. „Кюльвая“, в ред. журн. „Алати valmis!“.

Viie-aasta plaani teostamisel

Meie Nõukogude Liit hakkas 1929. aastast uue plaani järele töötama. See plaan oli välja töötatud 5 aasta peale. Teda nimetatakse suurte tööde plaaniks, lühidalt — viie-aasta plaaniks.

Viie-aasta plaanist on möödunud kaks aastat. Töölised ja talupojad kommunistlise partei juhatusel teostavad ja isegi ületavad suurte tööde plaani. Suur sotsialistiline ehitus on käimas nii linnas kui maal.

Linnas ehitatakse suuri vabrikuid, hiigla tehaseid ja võimsaid elektrijaamasid. Külades luuakse leiva-, liha- ja piimavabrikuid — nõukogu- ja ühismajapidamisi. Täieliku kollektiviseerimise alusel hävitatakse kulakud, kui klass.

Uut elu tuleb meil ehitada halastamata klassivõitluse tingimustes. Meie vaenlased on ette kuulutanud, et meie viie-aasta plaani ei täida. Kuid nad on eksinud ja see ajab neid veel suuremale vihale.

Kulakud ja nõukogudevõimu vaenlased nii siin kui väljamaal koondavad kõik oma jõu, et meie suurt ehitust nurja ajada. Nad organiseerivad oma kontrrevolutsioonilisi parteisid Nõukogude Liidus. Selles aitavad neid väljamaa kapitalistid.

Niisugused kontrevolutsionäärid ja kahjutegijad tegid meie tööstuses ja põllumajanduses väga palju kahju. Nad tahtsid kõiki meie vabrikuid ja tehaseid anda nende endistele omanikkudele ja maad mõisnikkudele. Kuid nad vangistati ja nende plaanid aeti kõik nurja.

Vastuseks kontrevolutsionääride kahjutegemisele koondub töörahvas veel tihemini kommunistlise partei ja nõukogudevõimu ümber. Sotsialism võidab nii linnas kui maal.

Sellest räägib elu ise.

Viie-aasta plaani järele oli ette nähtud esimese kahe aasta jooksul põllutöömasinaid 472 miljoni rubla eest välja lasta, kuid meie tehased valmistasid lõõkkorras 513 miljoni rubla eest. Meie kollektiviseeritud põllutööstus nõuab palju masinaid. Sellepärast ehitame hiigla tehased, mis teevad traktoreid, kombainisid, külvi-, niidu- ja tuuli- ning sorteerimisemasinaid.

Arendades sotsialistlist võistlust ja lõõktööd, võtavad tööliste osa põllumajanduse sotsialistlisest ülesehitamisest. Tööstuse kasv ja tugevnemine kindlustab tööliste ja talupoegade sidet ja võidab klassivaenlase vastupaneku.

Teise enamlise külvihoogtöö ülesanded

Teise enamlise külvi ees seisavad suured ülesanded. Sel kevadel tuleb Nõukogude Liidus suvevilja üle 100 miljoni hektari maha külvata. Viie-aasta kolmandal aastal peab kollektiviseeritud saama 50 prots. kõikidest kehv- ja keskmajapidamistest. Tähtis osa sellest ülesandest peab teostatama kevadise külvi ettevalmistuse ja läbiviimise jooksul.

Möödunud enamlise külvi alusel võime iga kehvikule ja keskmikule näidata, et otsustav külvipinna laiendamine võib sündida ainult kollektiivse töö alusel, et kollektiivne töö mitu korda suuremaid ja otsustavamaid tagajärgi annab, kui üksikmajapidaja töö.

Pioneerid ja õppurid on nende suurte tööde täitmisel ja ülesannete lahendamisel aktiivsemad võitlejad.

Ajakiri „Alati valmis!“ tahab käesoleva numbriga abiks olla töökoolidele teise enamlise külviplaani teostamisel.

Kulakute võitlusviisid

Talvine õhtu. Lumi lendas valju tuule käes keereldes, ning katsus iga avaust ja pragu kasutada, et rahutu tuule eest pääseda. Maru töötas vahet pidamata, küll raagus puude oksid siia - sinna loopides, küll hoonete ümber huludes ning uste ja aknaklaaside vastu pörutades.

Kommuuna punases nurgas lõppes koosolek. Koosolijad hakkasid, kasukakraesid kergitades, ruumist pikkamööda lahkuma. Üks nõukogu liige kinnitas veel, et protokollist ärakiri kiires korras ära saadetaks, sest kevadel künni algul peavad nõutavad traktorid kohal olema, vastasel korral ei suuta nad külvipinna suurendamise plaani läbi viia.

„Homme teeme viibimata kõik ära. Ole mureta“, vastas kommuuna esimees Kiir.

„Head õhtut!“

„Head teed!“

Nõukogu liige lahkus. Väljas võttis teda tugev tuulehoog vastu, loopis lumehelbeid näkku, rebis palitühõlmi, mis aga korralikult kinni nõõbitatud olid. Siia ja seal teelahkmetel kuuldusid läbi tormi koosolekult lahkujate hüüded.

Kommuuna esimees sm. Kiir, kes sekretäriaga veel kohale oli jäänud, vaatas aknast välja ja lausus:

„Küll on aga täna ilm! Tormab nii, et ära pista pead välja.“

„Kui täna veel kusagil koosolek oleks, kas sa jätaksid minemata?“ küsis sekretär, pabereid ja protokollipapi vahele korjates.

„Muidugi ei jätaks minemata, kui see tarvilik oleks.“...

* * *

Peeter, endine küla lugija, istus purjus olekus kulaku Veski tagakambris ja kuulatas hirmunud näoga väljas möllavat maru.

„Natukene õudne on täna mina“, lausus ta viimaks pikkamisi.

„Nüüd hakkad sa jälle. Täna kardad sa tormi, homme kuud ja ülehommepistad ehk teadaande Kõirele pihku, et see sind ka omia inglrikarja hulka võtaks.“

„Tänane õõ on igatahes kõige kohasem meie ettevõtteks. Esiteks, kui me heinakuurile tule alla teeme, läheb hõik hästi. Meie õnneks puhub Lääne tuul ja see jätkab kõige paremini meie tööd, teiseks ei jää täna jälgi ka järele, need tuiskab kohe kinni. Ha-ha-ha! Ma kujutan omale ette seda toredad tulemerd, mis kõik uue elu ehitajad kepsu lööma paneb.“

„Sinul on ju kaks sugulast ka nende hulgas.“

„Minu sugulanè on see, kes minuga käsi-käes töötab, teised aga on kõik minu vaenlased.“

„Säh, pista veel üks pits viina ja jäta kõik sugulased ja sulased kus kurat.“

„Kell on juba 12. Koosolek lõppes 2 tundi tagasi. Nüüd magavad vaprud kerjused kui sead põhus.“

„Lähemel...“ Tasakesi, kikivarvel astuvad kaks kuju ette-tuppa, sealt kotta ja kaovad hall-pimedasse öösse...

* * *

Kui sm. Kiir koju tuli, teadustati talle, et üks lehm olevat haigeks jäänud.

„Eks sa söö enne. Söök juba äragi jahtunud; kella kaheksa ajal tõin ta juba söögitoast ära“, ütles sl. Kiir, kui meest ukse poole sammuma nägi.

„Ma tulen kohe. Pane sa seni toit lauale“, vastas Kiir välja astudes.

Karjalauda juhataja, sm. Kalur, ootas esimeest, ja kui ta samme eeskojas kuulis, ruttas ta kohe tulejale vastu ja nad läksid lauda poole.

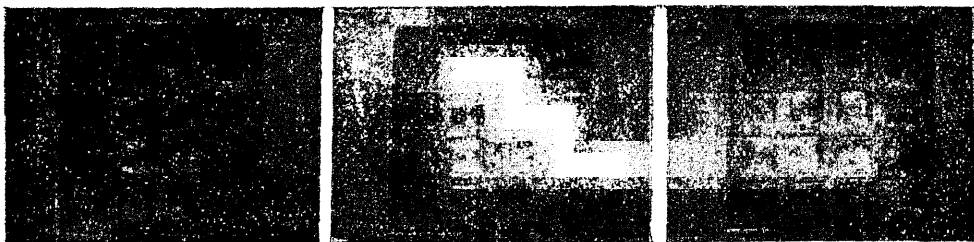
Kõik magasid. Kusagil polnud tuld näha ega liikumist kuulda, ainult kahelt poolt lähenesid paariskujud karjalautade poole: üheltpoolt Kiir ja Kalur, teiselt — Peeter ja Veski. Selge ilmaga oleks nad tõesti üksteist näinud. Käesoleval ööl oli võimata silmi lahti hoida. Kui Kalur laudaukse avas, mis teatud raginat sünnitas, ja peale selle hele elektrivalgus läbi laudaakende paistis, pidi Peeter hirmu pärast karjatama, aga Veski jõudis teda õigel ajal hoiatada.

„Kuule Veski, kui sa oma sugulase Kaluriga arveid õiendada tahad, siis on selleks paras aeg“, hirvitas Peeter.

„Sarnane võitluseviis olgu lollidele. Ega see asja paranda, kui ma ühe koera maha löön, teised hammustavad pärast valu-samini. Meil on tarvis terve see pesa hävitada. Kui nad ka tulest välja pääsevad, kõngevad nad külma kätte isegi.“

* * *

Kiir, kes ka loomateadust tundis, nägi, et midagi kardetavat pole ja sammus rahuliku südamega maja poole. Kalur lukutas ukse ja läks koju poole. Kiir oli juba söömise lõpetanud ja aja-lehe läbi lugenud, kui ta ägedat põrutamist ukse pihta kuulis. Kiir avas ukse. Esimesel silmapilgul jäi ta tardunult lävele seisma. Ta pilk peatus lõõmaval heinaküünil.

Kolmas Üleliiduline MOPR'i kongress

Balti laevastiku saadik, MOPR'i liige saltsimees Netshajev, kinkis oma laevastiku nimel Pariisi Kommuuna veteranile, sm. Inarile, kes sellest kongressist osa võttis, mereväe ülikonna.

15. veebruaril avati Nõukogude majas kolonna saalis kolmas üleliiduline MOPR'i liikmete kongress. Presidiumi valiti 131 inimest, suurem osa neist löökklased.

16. veebruari hommikul koosolekul esines sm. Stassov aruandega MOPR'i täidesaatekomitee tööst. 1930. a. võttis MOPR'i täidesaatekomitee aktiivselt osa Euroopa talupoegade kongressist, kus oli antud tuge — MOPR'i töö arendamiseks Euroopa talupoegade hulgas. Üleilmsel neegrite kongressil lõi MOPR sidemed vennalikkude neegrite organisatsioonidega Põhja-Ameerikas ja Afrikas. MOPR'i täidesaatekomitee võttis osa Vaikse okeani ametiühisuste konverentsidest ja tervest reast oma sektiooni kongressidest (Saksamaal, Prantsusmaal, Austrias, Helvetsias j.m.).

— MOPR'i töö, — jätkab sm. Stassov, — ei jõua järele „tempodele“, mida talle ette kirjutab valge terrori suurenemine kõikides kapitalistlikes maades. Kui 1925—1929. a. jooksul kodanlus 620.000 inimest tappis, siis on 1930. a. 189.000 inimest tapetud. Surmanuhtlusele on 1925—1929. a. vältel mõistetud 59.440 inimest, aga 1930. a. — 30.800 inimest.

Kodanlus püüab füüsiliselt hävitada proletariaadi revolutsioonilist avangardi.

MOPR'i täidesaatekomitee on poliitvangidele 17 milj. rubla abiraha annud.

1928. a. ühendas MOPR'i täidesaatekomitee MOPR'i organisatsioone 14-nes riigis, kuid 1. jaanuariks 1931. aastal juba 58-sas riigis.

Eestimaa töölise poja mured ja mõtted

Ants istus laua ääres ja lehitses raamatut. Siis pani ta selle kõrvale ja jäi põske käele toetades oma ette mõtlema. Ta jäi ema ootama, kes lubas leiba tuua. Viimati ometi tuli ema. Ilma et oleks end riidest lahti võtnud, istus ta roidunult pingile. Ants jooksis ta juurde hüüdes:

— Ema!

Ema ei vastanud midagi, laskis pea madalale ja vahtis tuhmilt enese ette. Ants puudutas ema õlast ja ütles paluvalt:

— Ema, süüa tahan!

Ema silitas Antsu pead ja vastas ohates:

— Kallis laps, ma andsin sulle juba tükikese leiba, kannata homseni, võib olla, ehk homme saan kuskilt leiba või tööd.

Ants surus end emale ligemale. Pisarad veeresid aeglaselt mööda palet allapoole ja sealt ema rätikule. Värisevail huulil sosistas ta:

— Millal isa koju tuleb? Siis on meil jälle leiba kodus?

— Sa tead ju, Ants, — vastas ema, — et isa seal suures hallis raudtrellidega majas vangis on.

— Aga miks nii kaua? — päris Ants.

— Ta tahtis meile paremat elu võita!...

Ema tahtis veel midagi öelda, aga üks tõmmati lahti ja sisse astus majaperemees.

— Tere! — ütles ta. — Hea, et Võlvi emand kodus on, tulin üüriraha saama. Teil on juba kolme kuu eest üür maksmata. Mina enam ei oota.

— Ma tean, — vastas ema, — et teile võlga oleme, aga uskuge, mul ei ole praegu raha. Minu mees istub...

— See pole minu asi, et ta vangis istub, — pörutas peremees rusikaga vastu lauda, — aga kui kolme päeva pärast üüriraha ei too, siis tõstan teid politsei abil välja! Mööbel jääb siia pandiks.

Nende sõnadega läks ta välja ja lõi ukse oma järel prantsatades kinni.

Ema seisis laua najale toetudes, käed abitult alla lastud. Ta nuttis. Tasa tuli Ants ema juurde, võttis ta käe oma pihku, silitas õrnalt.

Ta tahtis emad kuidagi trööstida. Värisevail pisarail sosistas ta:

— Ema, kallis ema, ära nuta! Ära nuta enam, — ta läks juba minema.

Ukse taga kuuldusid sammud. Keegi koputas tasa. Sisse astusid kaks meesterahvast. Nad teretasid lahkesti ema ja Antsu. Üks neist küsis:

— Teie olete seltsiline Völv? Meie oleme teie mehe seltsimehed. Saime teada, et teil on suur puudus. Miks teie kordagi pole meie poole pööranud? Oleme valmis teid alati aitama. — Ta ulatas emale raha ja paki peale näidates lisas:

— Võtke vastu, siin on jahu, tangu, suhkrut ja muud kraami. Kahe nädala pärast toome jälle.

— Ema ulatas käe rahaga nende poole:

— Kallid seltsimehed, — ütles ta, — ma tänan teid südamest abi eest, aga niipalju ei või ma vastu võtta. Teil omal on pere ja palk väike.

— Sellepärast olge mureta, — vastasid seltsimehed, — see abi ei tule üksi meilt kahelt, vaid suure organisatsiooni poolt. Meie oleme selle organisatsiooni liikmed.

— Ema tahtis veel midagi vahele öelda, aga üks seltsimeestest seletas edasi:

— See organisatsioon on rahvusvaheline, see tähendab — temast võtavad osa mitmed tuhanded ja miljonid talupoegi ja töölisi igast riigist.

Seda organisatsiooni nimetatakse lühidalt MOPR'iks — s.o. Rahvusvaheline toetuseorganisatsioon võitlevatele revolutsionääridele.

MOPR toetab seltsimehi, keda kapitalistid vangimajadesse visanud, ja nende perekondasid.

Ants kuulas põnevusega seda juttu pealt ja äkki midagi meelde tuletades küsis:

— Aga neeger, kas neeger tohib olla MOPR'i liige? Kaupmehe Arno ütles, et neegrid ei olevatki päris inimesed.

Seltsimees silitas Antsu pead ja vastas:

— Pojakene! MOPR'i liikmed võivad ja peavadki kõik olema, kes tahavad vabaduse eest võidelda.

MOPR aitab kõiki: neegreid, hiinlasi, sakslasi, eestlasi ja kõikidest teistest rahvustest seltsimehi, kes võitlevad tööliste ja talupoegade kurnajate ja kapitalistide vastu nagu sinugi isa.

Võõrad rääkisid veel ühte ja teist, soovisid head õhtut ja palusid isa nende poolt tervitada.

— Kirjutage temale, — ütlesid nad, — et ta ei ole üksi, et teda kaitsevad ja tema eest hoolitsevad miljonid MOPR'i liikmed.

— Ema vaatas neile tänuliku pilguga järele. Siis seletas Antsule:

— Need on sinu isa seltsimehed. Sa ei tohi neid kunagi unustaga. Tuleb aeg, kus sinagi lähed võitlusesse nagu isa. Kui isadel ei jätku jõudu võitlust vaenlasega lõpetada, siis viivad poisjad selle lõpule.

— Kas siis võib meie majaperemeest kinni panna sinna, kus isa graegu on? Seda ma teen tingimata!

— Hea küll, hea küll, — vastas ema tõustes, — aga nüüd läheme magama. Küll homme räägime veel.

Kui Ants juba voodis oli, küsis ta vähe aja pärast:

— Ema, kas sa homme Moskvast jutustad? Kas Leninist ka? Lenin oli vist MOPR'i liige ja mina tahan ka olla.

— Küll homme jutustan Moskvast ja Leninist — vastas ema toast välja minnes, — nüüd jää magama.

Kui ema tuppa tagasi tuli, magas Ants rahulist und.

„Ema, leiba!“

Meie oleme proletaarse revolutsiooni lööklased.

**Meie ehitame endi Nõukoguderiihi. Meie sammume
sotsialismile, kuid meie ei unusta seltsimehi, keda
kapitalistid on vangikongidesse paisanud.**

Meie astume 100% MOPR'i liikmeteks.

**Proletaarne tervitus kurnatud rahvastele ja vangikongides
vaevlevatele seltsimeestele!**

Raporteerib „Uue tee“ kool

Heliseb raikomi telefon,

— Hallo, hallo, kuulan! Telefoni juures on raikomi sekretär,

— Mis on, telefonogramm? „Uue tee“ koolist? Kevadise külvi üle? Räägi, kirjutan üles.

— 28. veebruaril tegi „Uue tee“ kool lavad valmis. 10. märtsil istutasime sinna pomidori, pipra ja kapsa taimed. Taimed kasvasid hästi.

Kooli juurde on organiseeritud aiatööde õppimise ring. Ringis töötab 15 inimest. Ring töötab iga kümnepäeviku 3-al päeval.

Andis üle Oja. Võttis vastu Kase-mets. 15. märtsil 1931. a.

Liisi kuulatas hingepidades. Isa-ema voodist kuuldus talle ema ühetooniline hingamine ja selle vahele tugevad sõõmud isa norskamist.

— Magavad...

Liisi puges tasahiljukesi teki alt välja, riietus ja ronis aknast õue. Uksest ei julgenud ta minna, kartes, et see kriiksub.

Õues oli videvikutaoline südasuvised öö valgus. Alles oli kadunud õhtupoolt tumeroosa eha, kuid juba oli idas taevas tõmbunud roosakaks.

Külavahe teel oli veel päevane soojus, nii et Liisi paljad jalad kastese maa külma ei tunnudki ja ta sibas edasi ruttu, ruttu.

* * *

Kuhu tõttas Liisi öösel? Liisi läks peatamata kuni koolimajani. Tasahilju läks ta koolimajast mööda, kuigi kindel oli selles, et kooliõpetaja, sl. Miilberg, juba magas.

Liisi läks koolimaja keeduviljaaeda, sibas ettevaatlikult peenarde vahel edasi ja jõudes järjeni, kus lõppes peenra kitkutud osa, küikitas maha ning hakkas hoolega kapsataimede vahelt umbrohtu kitkuma.

— Et aga siiski mingit pahandust ei tuleks seltslisele Miilbergile... — see oli ainus mõte, mis täitis Liisil terve ta väikse pea. — Kui Piirikul siiski õigus oli, kui siiski jumal on, rääkis seda ju ka ema, siis võib heale seltsilisele Miilbergile sellepärast suur pahandus tulla.

Siis jatkas Liisi kitkumist jumalat paludes, et jumal, kui ta olemas on, kooliõpetajale, seltsilisele Miilbergile, paha ei teeks.

* * *

Kevadel tegid lapsed kooliõpetaja juhatusel omale keeduviljaaia. Kooliõpetaja rääkis, et inimesed oma nõrkust tundes üleloomuliste jõudude peale loodavad, abi paluvad jumalalt, keda

tegelikult olemaski ei ole. Jumala on inimesed ise välja mõelnud, — nii rääkis kooliõpetaja, — ja tarvitavad teda praegugi sellepärast, et nad ise nõrgad on võitluses loodusejõudude vastu, liig vihma, põua, halla ja muude õnnetuste vastu.

Siis tegid pioneerid ettepaneku, kohe proovida, kas jumal suudab aidata. Mil kombel proovida? Nimelt tahtsid nad mõnel peenral osa „jumala hooleks“ jätta. Muud jagu peenardest kastsid lapsed hoolega ning puhastasid umbrohust, kuid vaatasid vallatu naeruga „jumala jao“ poole, kus taimed kuivast kiduraks jäid ja umbrohtu uppusid.

— Ei saa meie vastu... — näisid ütlevat nende pilgud.

Liisi rääkis koduski jumala peenardest. Rääkis, kuidas punaste kaelasidemetega pioneerid peenarde juures seletasid:

— Las hoolitseda jumal nende eest, siis näeme, kas on ta vägevam kui meie.

Kohkunult kuulas ema terve loo ja rääkis siis:

— Liisi, niisugune asi on jumala kiusamine. Meie peame uskuma ilma niisuguste patuste inimeste jututa. Jumal võib kõik teha... Jumal võib selle eest pioneere ja kooliõpetajat valusalt karistada.

Puhkepäeval võttis ema Liisi kaasa palvetunnile, mida korraldas kirikunõukogu esimees Piiriku Priidik omas laias elutoas.

Piirik luges jutlust... Ta ei lugenud aga mitte raamatust, nagu oli teinud varem, vaid rääkis, kõneles.

Hirmunult kuulas Liisi, kui Piirik seletas, et kõiki neid, kes jumala olemises kahtlevad, jumal ise oma vägeva käega kibedalt karistab, armutalt nuhtleb. Rääkis Piirik ka koolilaste peenardest ning seletas samuti nagu emagi, et sarnane tegu jumala kiusamine olevat, mida jumal karistamata ei jätvat.

Liisile ei meeldinud Piiriku nägu. Lihavas näos olid tal suured pungil silmad, mis hirmu tegid ja ta näol arvas Liisi nägevat mingisugust kavalat, ühtlasi aga ka kurja naerumuiget, kui ta lõpetas jutluse.

— Kummal on õigus? — See küsimus vaevas kaua Liisi peakest. — Kui Piiriku papal õigus on, siis võib seltsilisele Miilbergile paha juhtuda, vast viskab Jeesus kiviga pähe, nagu kord ema oli õelnud, kui nad äikese ajal koerust tegid. Kui aga kooliõpetajal õigus on? Noh, siis ei ole midagi karta. Kui jumalat ei ole, siis ei saa ta midagi teha. Kooliõpetaja teab palju. Ta räägib võorastest, kaugetest maadest, kus mustad, kollased, punased, igasugused inimesed elavad. Ta olla ise musti inimesi näinud, kui Moskvas käinud. Kooliõpetaja rääkis seda ka, et välk ei olevatki jumala tehtud, et välk tulevat elektrist ja olevat täiesti

loomulik. Inimesed võivad isegi väikesi välke toas teha, kui aparaadid on, millega elektert saab. Küllap ta siis sedagi teab, et jumalat ei ole, eks ta linnas ehk vaatas pikksilmaga taevast järel. On ju niisugused torud, millega taevast uuritakse. Kust seda Piiriku papa teab? Aga Piiriku papa on õpetajahärraga tuttav. Ta on rikas mees. Kui õpetaja Maasing külasse tuli, oli Piiriku juures alati mitu päeva. Suvel oli Maasing tihti siin ja ikka jälle Piiriku juures. Piirik siis muud ei teinudki, kui käis Maasinguga jalutamas. Teised käisid Piirikul heinamaal — päevi tegemas. Emagi oli mitu päeva sel ajal Piirikul rehemasina päevi tegemas ja Piiriku papa seletas õpetajaga — Maasinguga. Vast teab siiski paremini kui Miilberg, eks ole ju Maasing kah tark mees.

Nii targutas Liisi tihti, kuid ei jõudnud siiski mingile selgele otsusele. Kas on jumal või ei ole? See küsimus jäigi selgusetaks ja siis otsustas ta salaja minna ja ka jumala peenrad puhataks kittkuda, et jumal, kui ta olemas on, seltsilise Miilbergi ja pioneeride päale pahane ei oleks. Eks ole ju pioneeride grupi juhataja — Kaasiku Arno — alati olnud hea Liisi vastu, kui teised poisid Liisit näägutavad, niisugustel juhustel tõreleb Arno nad läbi. Kui nüüd Piirikul ja emal õigus, et jumal on, siis on ka Arno hädaohus, jumala viha võib siis ka Arnole pahandust teha.

Sellepärast siis läski Liisi kittkuma ja kittkub nüüd juba kolmandat ööd, virgalt ja virgalt, et täna terve töö saaks tehtud, sest „jumala jagu“ pole suur. Öösise kittkumisega kittkus Liisi kogemata umbrohuga ka taimigi üles, kuid kas oli siis siin võimalik nii teravalt vahet teha? Peaasi oli see, et lepitatud saaks see ähvardav, vihane jumal.

* * *

Suur oli pioneeride imestus, kui nad nägid, et keegi oli „jumala jagu“ kittkunud. — Kas tõesti jumal ise kittkumas käis? — küsiti imestusega. See mõte heideti aga siiski kohe kõrvale ja arutati edasi muid võimalusi. Kooliõpetaja polnud täna aias. Ta tegi noortega seinalehte. Tulisejalu jooksis keegi talle järele.

Tuli Miilberg ja vaatas imestanult lapsi, kes omakorda temalegi pikkade nägudega otsa vahtisid. Kutsuja oli talle juba eemalt hüüdnud:

— Seltsiline Miilberg, tule kohe ruttu aeda, kibedasti on tarvis, — ja siin ta nüüd seisiski.

— Seltsiline Miilberg, jumal on peenraid kittkumas käinud, näe, — osutas Kaasiku Arno käega peenarde poole. Miilberg vaatas peenraid, siis lapsi, kes talt juba seletust ootasid. Oli Miilbergil kohe seletus valmis:

— Muidugi polnud siin jumal kitkumas, vaid inimene. Näete, ta on kitkunud öösel isegi taimi välja, kuid väiksemad rohud alles kasvavad. Meie peame nüüd selgeks tegema, kes siin kitkus ja miks. Vast tahtsid mõned inimesed niisugust arvamist jätta, et jumal tõepoolest ise oma peenraid kitkumas käinud. Meil tuleb see inimene üles otsida, Saame seda teada, kes käis, siis selgub ka, miks ta käis.

Pioneerid otsustasid sündmusest vaikida ja kuulata, kus sellest kõige esiti jutt tekib.

Järgmisel hommikul aga leidsid nad, et ka selgi öösel salajane „jumala sulane“ töös on olnud. Nüüd tegid nad ühes sellise Miilbergiga otsuseks ööseks valvama jääda. Jumala peenrad pole veel puhtad, vast tuleb saladusline kitkuja veel tagasi.

Kodus seletasid lapsed, et koolis näitemängu harjutus on ning sibasid ükshaaval koolimaja juurde, kes sai, see läks ka ilma mingisuguse seletuseta, arvates et seletuseks aega pärast ki jatkub. Nii koguski üheksa last videvikul koolimajja, Miilbergi tupp, kust nad aeda silmas võisid pidada. Oleks ju vähemastki hulgast lastest jatkunud, kuid kes tahtis niisugusest huvitavast ettevõttest puududa?!

Aega oli nähtavasti veel palju ja et uni ei tuleks, räägiti juttusid. Lõpuks hakkas rääkima Miilberg ise. Ta juhtis laste tähelepanu jällegi saladuslike kitkuja juurde, arvas, et see inimene kindlasti seda tegi usu mõjul. Kirikunõukogu esimees on kulak Piirik, seda teadsid pioneerid isegi. Ka teised nõukogu liikmed on enamuses kulakud. Piirik ja teised kulakud püüavad sellepärast usku laiali laotada, et selle abil kehvikuid ja keskmikke enda järele tõmmata. Usklikud vaatavad Piiriku kui oma „venna“ peale ja ei pane seda täheleegi, kuidas ta neid kurnab. Piirik loeb isegi piiblist niisuguseid salme ette, mis temale õiguse annavad. Ta räägib, et jumal ise niisuguse korra seadnud. Usku on **tarvis** kulakutel ja muudel kurnajatel selleks, et usu abil kehvemaid kaasinimesi oma mõju alla võtta ja neid siis oma kasuks pügada. Niisugust asja räägis Miilberg. Lapsed teadsid isegi, kuidas Piirik viljapuuduse ajal kümme rubla viljapuudast võttis, ehk iga puuda vilja eest mitmeks päevaks ennast orjama pani. Nendele sai Miilbergi jutu läbi selgeks, et usku ainult kulakutel **tarvis** on oma kurnamise maskeerimiseks, teistel — kehvikutel ja keskmikkudel — pole abi usust ja nendel pole **tarvis** usku.

Samal ajal, kui oma jutu Miilberg lõpetas, tõstis akna juures valvel olev Arno hoiatavalt kätt: — Tasa, juba on töös!

— Küll on aga pisikene, — ei suutnud Millberg sosistamist hoiduda. — See on ju laps, — ütles ta siis.

Et öösine kitkuja tõepoolest väike, mannetu laps oli, sellepärast ei lasknud Millberg ning Kaasiku Arno kõiki välja, vaid pidid minema ainult Arno, Kure Alma ja Sõerumäe Juku kui kõige vanemad lapsed, kes oma väikese „sõjakäiguga“ kolmekesigi küllalt toime pidid saama. Teised aga vaatasid aknast, kui kolm kogu mitmest küljest ettevaatlikult peenravaos kükitava hallile tombule lähenema hakkasid.

Tasa avas Miilberg akna. Hingepidades kuulasid toasolejad ning vaatasid sündmuste arenemist.

Kui mõlemad poisid juba teisel pool aiaserval olid, tõusis Alma äkki hoopis püsti ja hüüdis, kitkuja poole minnes, tasa:

— Liisi!

Ehmult hüppas Liisi püsti. Vaatas sinnapoole, kust hüüe tuli ning jäi, lähenevat Almat nähes, norupeaga seisma. Siis tulid poisid kiiresti peenravagude vahet mööda lähemale. Varsti tulid väikesed luurijad oma veel väiksema „sõjavangiga“ tuppä. Miilberg süütas lambi.

Toas lambivalgel hakkas Liisi kibedasti nutma. Hella emana võttis Miilberg nutva lapse sülele ning katsus teda trööstida, mis varsti korda läks. Kui Liisi nägi, et keegi temale ei mõtelnudki midagi paha teha, rahunes ta peagi.

Kui aga Arno Liisilt pärima hakkas, miks ta öösel kitkumas käib, hakkas Liisi uuesti nutma ja seletas läbi nutu:

— Mina kartsin, et . . . jumal . . . jumal seltsilisele Miilbergile ja teile . . . paha teeb . . . Nuhtleb . . .

— Niks siis sinul niisugune kartus tuli? Näed, meie ei kartnud ise midagi, — päris Miilberg.

— Ema rääkis, et see on jumala kiusamine ja Piiriku papa rääkis kah . . . Rääkis, et jumal teid selle eest karistab . . . Mina ei tahtnud . . .

— Oh sa vaene laps, — uuesti võttis Miilberg Liisi sülele, kallistas teda tugevasti ja pühkis tal silmad puhtaks, siis rääkis:

— Näete nüüd, siin ikka jälle Piiriku juft. Ära muretse, Liisi, jumal ei tee meile midagi. Meie ei tarvita oma töös jumalat, aga kui Piirik tahab, et ema temale päivi tegema läheks, siis räägib jumalast. Meie töötame täiesti oma jõul.

— Kuuled, Liisi, — ütles nüüd Arno, — kui jumal oleks, siis ei oleks ta sind lasknudki meie hulka, siis oleks ta meidki juba ammu nuhelnud, nii nagu Piirik ette kuulutab. Piirik on kulak ja räägib sellepärast nii, ega meil siis pruugi seda uskuda. Lase nüüd peenrad olla nii, nagu nad olid, ainult oma jõul teeme tööd, ja me kasvatame aias oma tööga paremini vilja kui jumal oma peenardel.

* * *

Liisil pesti jalad ja käed puhtaks. Kuuma kahjutundega vaatasid teised lapsed Liisi jalgu ning käsi, mida tigidad raudnõgesed üleni punaste kubladega olid täis kõrvetanud.

— Ja seda kannatas ta selleks, et meid päästa kardetavast „jumala karistusest“, — näisid ütlevad kõikide pilgud.

— Liisi, — ütles Alma teda kallistades, — sinust saaks hea pioneer. Astu pioneeriks.

Liisi naeratas läbi pisarate, kuna nõgeste kõrvetused alles nüüd valutama hakkasid.

— Kui võtate, — ütles ta tasa.

— Muidugi, — tuli mitmest suust, kuid Arno lisas juurde:

— Siis teeme Piiriku usujutlustele sõda. Usk ei aita meid, vaid oma töö, oma jõud.

A. Terijõe.

Loe „EDASI't“ № 11

— Hans ae, ma leidsin oma löökrühmale jälle uue töö! — hüüdis ühel hommikul kooli tülles kehviku poeg Karl Mägi oma löökrühma esimehele.

— Missuguse? — küsis seltsimees.

— Säh loe — ütles Karl ja pistis „Edasi“ № 11 Hansule nina alla. — Loe — Leninline kutse kollektiivmajapidamistesse laieneb.

Rutuga haarab Hans ajalehe, loeb.

— See on ju täiskasvanutele, meie ei või siin ju midagi ära teha, — sõnab Hans, küsivalt Karla otsa vaadates.

— Aga paljugi võime, — vastab Hans, — sa loe terasemalt, siis ütled isegi, et mul õigus on. Vaata, meie sulased ja kehvikud loevad vähe ajalehti. Homme on Punases nurgas asunduse koosolek. Meie kirjutame homseks mitu plakati suurte tähtedega: Loe „Edasi't“ № 11 1931. aastast. Kooliõpetaja ja Vasar, kui noorteühingu liige, räägivad omalt poolt ka veel Tikopesa üleskutsest ja võib olla ehk kirjutavad juba hommegi mitmed end kolhosi.

— Pea ikka, — ütles Hans, — sa tead ju, et see nii kergergi meil ei lähe, meie kulakud on ju enne tööle hakanud kui meie.

— Oota, — sõnab Karl ruttu vahele, — see ei ole veel kõik. Meie löökrühm, kümme inimest, kohustame endid, et toome 1-seks aprilliks igaüks ühe liikme kolhosi juurde.

— Mina toon kaks liiget, — ütles Muru Eedi, kes seltsimeeste juttu pealt kuulanud, — sest isa ongi juba nõus astuma ja onuga saame meie ka varsti hakkama.

— Tubli, see on hea! Kuid kutsume ka teiste koolide löök-rühmad sotsialistlisele võistlusele sedasama tegema, — ütles Hans. Selle ettepanekuga ühinesid teised.

Kolhosi!

Asunduse üldkoosolek.

Kolhos annab aru.

Astub välja esimees Paul.

Ta kõneleb:

— Kõik raiusime üheskoos. Mida vajasime — ehtasime. Meie ei ela mitte halvemini, aga juba paremini kui enne, ise näete. Kulakute ees enam selga ei küüruta. Aitab! Seltsilised ja seltsimehed, näete, meie tee on selge — kõigil on vaja kolhosi astuda. Ilma selleta ei jõua uude ellu. Sellega on kõik öeldud. Aga kas kollektiivselt on parem elada? — küsite teie meilt. Parem. Mind ennast mäletate? Alasti ja paljas olin. Ei nurka, ega katusealust, — kõik mis oma, oli seljas. Nüüd elame teistsuguseid päevi.

— Asjale lähemale! — karjus keegi viimastest ridadest. — Anna aru.

— Oodake vähe, küll jõuab. Enne tahan küsimuse lahendada. Mihkel, näituseks, palju sa hektarilt rukkid kogusid?

— Viis tsentnerit.

— Viis. Aga sina, Jüri?

— Viis ja pool!

— Tean, — jatkas aruandja, — rohkem kui viis ja pool tsentnerit ei saanud ükski üksikmajapidaja. Nii... Aga kui palju kogusime meie kolhosis?

— Kaksteist ja pool! — hõiksid ühismajapidajad koos.

— Praegu veel üks küsimus kartulite suhtes. Palju üksikmajapidajad hektarilt üles võtsid?

— Kaheksakümmend kuni üheksakümmend tsentnerit.

— Peeter sai üheksakümmend viis;

— Hea küll! Peeter sai üheksakümmend viis. Peetril on eriti hea maa! Aga kolhosnikud võtsid keskmiselt sada kuuskümmend nelil! Pidage seda arvu meeles.

— Nüüd ütle Jüri, kui suur on sinu sissetulek? Rublat sada, mitte rohkem? Aga Juhanil — veel vähem? Kuid meie kolhosis saame kolmsada ja nelisada viiskümmend nina peale.

Algas müra. Jutud. Kära.

— Kes tahab sõna võtta läbirääkimistes?

Ette astus vana Vainu Tõnu.

— Mulle on läbirääkimisi sama palju vaja kui vankrile 5-dat ratast. Las sõeluvad jõukad. Aga mina ütlen: kirjuta mind kolhosi.

Sõna anti pioneerile.

Ta hüüdis: — Isad! Aeg on alata uut elu, nagu Paul, Viktor, Enno ja teised ühismajapidajad elavad! Astu kolhosi!

aitame kevadise külvihoogtöö vastu valmistada

Enamlise külvi ettevalmistusele!

*Seemnevilja puhastama
prahist ja ka haigustest,
atru, äkkeid, korda seadma! —
Sest need tööd on aegsatest.*

*Varakult kui külvitööle
valmistama hakkame,
saak siis kindlustatud eele, —
valmistust nii tõstame.*

*Siin kuid teadkem alatasa:
emamlise külvoiga
„viie-aasta plaani“ osa
täpselt peame teostama.*

Mida on meil vaja teha kevadise külvihoogtöö vastu valmistamise alal

1. Teada saada, kuipalju on kooli raioonis seemnematerjali.
2. Teada saada, kuipalju sellest seemnematerjalist kõlbab külvamiseks. Selleks uurida seemnematerjalide omadusi.
3. Teada saada, kuipalju tarvis seemnematerjali juurde muretseda ehk kuipalju võib neid üle jääda.
4. Kui seemnewili vajab sorteerimist ja haiguseidudest puhastamist, siis aidata seda teha.
5. Teada saada, missuguses seisukorras on põllutööriistad ja masinad (kas tarvitavad remonti ja missugust) ja ühes külanõuguga hoolitseda selle eest, et nad õigeks ajaks saaksid korda seatud.
6. Teha koolimaatüki kasutamise plaan ja selgitada:
 - a) missuguseid seemneid ja palju vaja muretseda seemneid;
 - b) missuguseid tööriistu muretseda ja kust on võimalik neid saada;
 - c) hoolitseda selle eest, et kool niihästi seemnetega kui ka aiatööriistadega õigeks ajaks varustatud saaks.

Külvihoogtöö ettevalmistuse läbiviimiseks korraldame estafeti

Estafeti korraldame nelja marschruudi järele:

1. marschruut: Seemnematerjali külviks kõlbavuse proovimine ja arvestamine (kestvus 2 dekaadi).
2. marschruut: Seemnematerjali sorteerimine (3 dekaadi).
3. marschruut: Seemnete puhastamine haiguseidudest — peitsimine (1 dekaad).
4. marschruut: Põllutööriistade ja masinate remonteerimine ja uute muretsemine (4 dekaadi).

Tööde planeerimise nende marschruutide järele arutame läbi esiteks oma üldkoosolekul ja siis kooli ja kohaliste ühiskondliste organisatsioonide esitajate ühendatud koosolekul. Wiimasele koosolekule kutsume järgmised ühiskondlikkude asutuste esitajad: külanõukogu esimehe, agrovoliniku, kooperatiivi juhatuse esimehe, kehvikute grupi esitaja, kolhosi esitaja, kohaliku agronoomi, parteirakukese esitaja, noorterakukese esitaja, punasenuiga juhataja.

Sellel koosolekul organiseerime brigaadid, kes hakkavad marschruutisid teostama, määrame lõpulikult iga marschruudi teostamise tähtajad, s.o. stardi (algustähtaja) ja finische (lõputähtaja) ja valime vastutava komisjoni, kes valvab selle järele, kuidas brigaadid oma kohustusi täidavad.

Paneme seinale musta tahvli nende jaoks, kes juhtuvad passiivsed olema oma kohuste täitmisel ja punase tahvli nende jaoks, kes ülesanded määratud tähtajaks ehk veel enne korralikult täidavad. Laseme välja erilise seinalehe numbri.

Uurime kooli raiooni seemnematerjalisid ja selgitame, missugused neist on külvamiseks kõlbulikud

Seemnematerjalide uurimist teeme järgmise plaani järele: 1) Toome igast talust, kollektiivmajapidamisest ja nõukogumajapidamisest seemnematerjalide proovid. 2) Selgitame nende puhtuse protsendi. 3) Proovime nende idanevust. 4) Selgitame nende külviväärtuse. 5) Selgitame nende idanemiseenergia. 6) Selgitame nende absoluutse kaalu.

1. Seemnematerjali proovi võtmine

Seemnematerjali proovi ei tule kunagi võtta ühest kohast, iseäranis siis, kui seemneid ühes hoidlas palju on. Seal ei ole seemnete hoiutimised kõikides kohtades hoopiski ühesugused ja sellepärast ei või ka kõikide seemnete idanevus ühesugune olla. Selleks, et võetav proov kõige seemnematerjali keskmisi omadusi näitaks, tuleb seemneid 8—12 peotäit võtta, iga peotäis isekohast, ja kõik võetud seemned hästi segamini segada.

Niisuguse proovi toome iga majapidamise iga seemnematerjali liigist. Iga proovi külge kinnitame kaartikese.

2. Seemnete puhtuse protsendi leidmine

Võtame 100 grammi segatud seemnematerjali, puistame valgele paberilehele ja sorteerime ta teritatud puutiku abil kolme osasse: ühte terved seemned, teise umbrohtude ja parasiitaimede seemned ja kolmandasse vigastatud seemned ja kõrvalised lisandid. Kaalume tundelistel apteegikaalul eraldi puhtad seemned ja umbrohtude seemned; mõlemate kaalu avaldame grammides. Umbrohtude seemned hoiame eraldi pakikestes märkusega, kust saadud, alal. Puhtate seemnete kaal grammides näitabki uuritud seemnematerjali puhtuse protsenti.

Sarnaselt leiame kõikide seemnematerjalide proovide puhtuse protsendid ja iga proovi kohta kirjutame vihikusse: majapidamise nime, kust proov toodud, vilja nime, puhtuse protsendi ja umbrohtude seemnete protsendi. Iga proovi külge kinnitatud kaartikesele kirjutame selle proovi puhtuse protsendi.

3. Seemnete idanewuse proovimine

Puhtatest seemnetest loeme välja ilma valikuta 100 seemet. Paneme madalasse kasti ehk taldrikule 2—3 sentimeetri paksuselt märga liiva. Liiva teeme ühetasaselt siledaks ja peale paneme lehe kurnamisepaberit*), mis enne joontega 100-ks ruuduks jagatud. Paberile laome need 100 seemet, nii et iga seeme oleks ise ruudus. Nõu seemnetega asetame sooja kohta, kus temperatuur 20° ümber C järele. Niisuguse temperatuuri juures hakkavad suurema osa teraviljade seemned kõige rutem idanema. Vaatame siin järgnevast tabelist, missugune on meile enam tuntud viljade seemnete idanemise kõige madalam, kõige parem ja kõige kõrgem temperatuur. Selle tabeli järele võime otsustada, missuguse temperatuuri juures ühe ehk teise vilja seeme kõige paremini idaneb.

Idanemistemperatuurid

Viljade nimetus	Idanemiseks tarviliku temperatuuri		
	alamäär	soodsammäär	ülemäär
Rukis	1—2	25	30
Nisu	3—4	25	30—32
Kaer	4—5	25	30
Oder	5	20	28—30
Mais	8—10	32—35	40—44
Hernes	1—2	30	35
Kapsas, kaal	2—3	?	?
Naeris, turneps	4—5	25	28—30
Porgand	4—5	25	30
Aed-uba (türgi-uba)	10	32	37
Kurk	12	35	40
Kõrvits	12	33—34	40

Aeg-ajalt vaatame järele, kas seemned ja liiv tarviliselt niisked on, ja kui on märgata, et niiskust vähevõitu, siis pritsime pintsliga (harjatest ehk roguski kiududest) leiget vett peale, kuid mitte niipalju, et nõu põhja lausa vesi jääks.

*) Kui kurnamisepaberit ei ole, võib selle aset täita tükike linast, takust ehk puuvillast riiet.

Iga päev teatud kella ajal (näit. lõuna vaheajal) vaatame, kuidas läheb seemnete idanemisekäik, korjame välja mädenema hakanud seemned, märgime vihikusse selleks joonestatud tabelisse idanenud seemnete *) arvu, kuna ka need seemned idandamise nõust välja korjame. Tabel, kuhu idanenud seemnete arvud iga päev märgime, tuleks joonestada nii, nagu allpool näidatud.

Idandamise ajad	Majapidamiste nimed ja nende viljade nimetused	Kuupalju seemneid andsi eod all näidatud päevade järele											Ühtekokku idanesisid	Idanevuse protsent	Märkused		
		P ä e v a d															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11					
12/III—23/III	„Uue tee“ art.:																
	kaer. . . .			30	39	25	2									96	96
	oder			23	30	27	8	1								89	89
	vikk. . . .			15	28	30	12	6								91	91
14/III—24/III	Oru talu:																
	kaer. . . .			25	28	21	6	5	3							89	89
	hernes . .			10	29	32	20	9								90	90

Idanemise jälgimist võib lõpetada 10—11 päeva pärast teravilja seemnete idandamise korral. Mõnede aiaviljade seemnete (porgandi, kurgi, petersilli, selleri j. m. t.) idandamine tarvitab rohkem aega.

Arvame iga proovi idanenud seemnete arvud kokku ja kirjutame summad vastavasse latrisse. Saadud summad näitavad ka proovitud seemnete idanemise protsente. Sellepärast kirjutame needsamad arvud ka idanevuse protsentide latrisse. Igale kaartikesele kirjutame vastava idanevuse protsendi.

4. Seemnematerjali külviväärtuse väljaarwamine

Seemnematerjali külviväärtus arvatakse välja järgmiselt: idanevuse protsent kasvatatakse puhtuseprotsendiga ja saadud arv jagatakse 100-ga.

Näide: idanevus 92%; puhtus 95%. $92 \times 95 = 8740$; $8740 : 100 = 87,4$. Saadud arv — 87,4 — ongi külviväärtuse näitaja. Kõige paremat külviväärtust näitab arv 100, mis leitakse ainult siis, kui puhtus ja idanevus mõlemad on 100%.

*) Idanenuteks tuleb lugeda neid seemneid, mille idude varrekesed ja juurekesed seemne pikkuseks on arenenud.

Külviväärtuse näitaja on tarvilik leida selleks, et teada, kuipalju seemnematerjali vaja võtta külvamiseks iga hektari peale. Viimast küsimust lahendatakse järgmiselt arutades: kui täiesti puhtaid ja idanevaid seemneid (külviväärtus 100) hektari peale külvatakse 130 kilogrammi, siis seemneid, mille külviväärtus on 87,4, peab külvama vastavalt rohkem, s.o. niipalju korda rohkem, mitu korda 87,4 on 100-st vähem. Väljaarvates saame $\frac{130 \cdot 100}{87,4}$ klg. = 148 klg. Nii siis 130 kilogrammi puhtate ja täiesti idanevate seemnete asemel tuleks külvata hektarile 148 kilogrammi seemnematerjali, mille külviväärtus on 87,4. Arvame välja iga proovi külviväärtuse ja iga saadud arvu kirjutame vastavale kaartikesele (proovi küljes).

5. Seemnete keskmise idanemisenergia väljaarwamine

Sellesama tabeli järele, mis seemnete idanevuse uurimisel tegime, võime kindlaks teha, missugune on iga uuritud seemneproovi keskmine idanemisenergia. Selle saame teada siis, kui väljaarvame, mitu päeva keskmiselt oli vaja igale seemnele idu väljaajamiseks. Oletame, et 1-sel ja 2-sel päeval pärast seemnete idanema panemist ei olnud ühtegi seemet idanenud; 3-dal päeval oli idanenud 28 seemet, 4-dal päeval — 40 seemet, 5-dal päeval — 21 seemet, 6-dal päeval — 6 seemet, 7-dal, 8-dal, 9-dal, 10-dal ja 11-dal päeval — mitte ühtegi seemet. Arvame välja, kuipalju päevi ühtekokku oleks läinud kõikide nende seemnete idanemise peale siis, kui nad igaüks iseajal oleks idanenud. Selleks kasvatame seemnete arvudele vastavad päevade arvud, ja kasvatised arvame kokku: 3 p. \times 28 = 84 p.; 4 p. \times 40 = 160 p.; 5 p. \times 21 = 105 p.; 6 p. \times 6 = 36 p.; 84 p. + 160 p. + 105 p. + 36 p. = 385 päeva. Nüüd, et teada, mitu päeva keskmiselt oli vaja igale seemnele idu väljaajamiseks, jagame päevade summa, idanenud seemnete arvule: 385 p. : 95 = 4 päeva. Tähendab. keskmiselt iga seemne idanemiseks läks 4 päeva. See arv — 4 päeva — on käesoleval juhtumisel oletatud seemnete keskmine idanemisenergia näitaja. Arusaadav, et mida väiksem teatud vilja seemnete idandamisel keskmine päevade arv, seda suurem on nende seemnete keskmine idanemisenergia, seda paremad on seemned (annavad ühtlasema orase ja tugevamad taimed) ja vastupidi.

Arvame välja iga seemneproovi keskmise idanemisenergia ja kirjutame näitajad (arvud) vastavatele kaartikestele.

6. Seemnete täielikkuse uurimine

Seemneid on täielikke ja raskeid, kuid on ka kõluseid ja kergeid. Täielikud seemned annavad suurema saagi kui kõlused. (Mispärast?) Teiste omaduste kõrval on tähtis teada, missugused on seemned täielikkuse mõttes. Seemnete täielikkust näitab n.n. absoluutne kaal (päriskaal) ehk, teisiti, 1000 seemne kaal grammides.

Et iga seemnematerjali proovi kohta kindlaks teha tema absoluutne kaal, selleks eraldame puutiku abil igast proovist välja ilma valikuta 1000 seemet ja kaalume nad eraldi tundelistel apteegikaaludel ning kaalu avaldame grammides.

Mida suurem absoluutne kaal, seda täielikumad ja paremad seemned.

Saadud grammide arvud (absoluutsed kaalud) kirjutame vastavatele kaartikestele.

Teeme uuritud seemnematerjalide kohta otsused ja teatame nendest majapidamistele, kust proovid toodud

Peale selle, kui uuritud seemnematerjalide proovide omadused on kindlaks tehtud, võrdleme saadud näitajaid (puhtuse protsenti, idanemise protsenti, absoluutset kaalu) allpool antud tabeli vastavate näitajatega, millele peavad vastama külvamiseks valmistatud seemnematerjalide omadused, ja otsustame iga proovi kohta eraldi: 1) kas seemnematerjal, millest käesolev proov on toodud, üldse kõlbulik on külvamiseks; 2) kui ta üldse kõlbab, kas on teda vaja sorteerida.

Esimese küsimuse otsustamise juures on vaja silmas pidada peasjalikult idanemise protsenti ja absoluutset kaalu. Kui üks nendest näitajatest alla näidatud normi (tabelis antud arvu) on, siis tulevad seemned külviks kõlbmatuks tunnistada. Teist küsimust otsustame ainult siis, kui esimese küsimuse jaatavalt oleme otsustanud, s.o. kui seemne üldiselt oleme tunnistanud kõlblikuks. Seemnematerjali on vaja tingimata sorteerida siis, kui ta sisaldab umbrohtude ja mõne teise vilja seemneid ehk ühte neist.

Taime (vilja) nimetus	Seemnete puhtuse protsent ei tohi olla vähem:	Seemnete idanemise protsent ei tohi olla vähem:	Seemnete absoluutne kaal (1000 tera kaal) ei tohi olla vähem:
Suvinisu	97	94	—
Taliniisu	97	94	38 grammi
Talirukis	96	92	27 "
Kaer	96	94	33 "
Oder	97	94	35 "
Tatar	96	80	19 "
Lina	97	85	4 "
Kanep	98	90	20 "
Mais	97	95	— "
Hernes	93	93	205 "
Vikk	93	84	45 "
Ristikhein	96	83	2 "

Iga seemnematerjali kohta tehtud otsuse kirjutame tema proovi juurde pandud kaartikesele, nende näitajate alla, mis sinna juba kirjutasime, ja kinnitame ta vastutava komisjoni allkirjadega.

Kaartikesed ühes proovidega saadame nendele majapidamistele, kellelt proovid toodud.

Kaartikeste eeskujud:

Nr. 1.
„Uus Tee“ artell.
Kaer „Liigovo“.
Puhtus 97 ⁰ / ₁₀
Idanevus 96 ⁰ / ₁₀
Külviväärtus 93
Idanemisenergia 4,2
Absoluutne kaal 33,5
Otsus: Kõlbab külvamiseks.
Vastutava komisjoni allkirjad: V. Tamm. K. Udras.
25. III. 1931. L. Valk.

Nr. 16.
Vahemetsa talu.
Kaer.
Puhtus 92 ⁰ / ₁₀
Idanevus 94 ⁰ / ₁₀
Külviväärtus 86,5
Idanemisenergia 5,4
Absoluutne kaal 33
Otsus: Üldse kõlbab, kuid külvijaoks on vaja sorteerida.
Vastutava komisjoni allkirjad: V. Tamm. K. Udras.
21. III. 1931. L. Valk.

Kõik andmed, mis uuritud seemnematerjalide kohta saime ja otsused selle kohta, kuivõrd üks ehk teine seemnematerjal kõlbab külvamiseks, anname külanõujale järgmise tabeli näol.

..... kooli raiooni seemnematerjalide uurimise tagajärjed:

Järjekorra №№	Majapidamise nimi	Taim (vili)	Proovimise aeg (kuupäevad)	Puhtuse %	Idanevuse %	Külviväärtus	Idanemisenergia (keskmine)	Absoluutne kaal	Otsus seemnematerjali külvamiseks kõlbavuse kohta
1.	„Uue Tee“ art.	Kaer „Liigovo“ . .	12/III—23/III	97	96	93	4,2	35,5	Kõlbab külvamiseks
		Oder	„	98	95	93	4,8	38	Külvijaoks vaja peitsida
		Vikk ,	„	94	86	81	4,5	46	Kõlbab külvamiseks
2.	Kivistiku talu	Kaer	14/III—25/III	93	94	87	5	34	Külvamiseks vaja sorteerida
		Oder	„	96	94	91	5,2	36	Külviks sorteerida ja peitsida
		Hernes	„	94	93	87	5,6	208	Kõlbab külvamiseks

Tehtud tabelist teeme kaks ära kirja; ühe neist paneme klassi seinale, teise punasesse nurka.

Uurime umbrohtude seemnete idanevust ja selgitame, missugused umbrohud nendest kasvavad

Võtame ühe mingisuguse vilja umbrohtude seemnete pakikesed, puistame nendest seemned lauale, segame segamini ja loeme välja ilma valikuta 100 seemet idandamiseks.

Idanemist toimetame siin samuti, kui enne viljaseemnetega ja samuti leiame idanemise protsendi.

Võrdleme idanemise protsenti viljaseemnete idanemise protsendiga. Missuguse järelduse võime siit teha?

Idanenud seemned paneme ühetasaselts kastli mulla sisse kasvama. Hoolitseme selle eest, et muld järjest niiske oleks ja jälgime taimede arenemist.

Kui taimed küllalt suureks kasvanud, selgitame õpetaja ehk agroomi abiga, missugused umbrohud meil siin kasvavad.

Hoolitseme selle eest, et seemnevili saaks haiguseidudest puhastatud

Viljataimed põevad mitmesuguseid haigusi, mille tekitajateks on pikikesed olevused, kes parasitidena taimede sees ehk pinnal elutsevad ja nende mahladega toituvad.

Kahju, mis need haigused meile teevad, on mõnikord väga suur ja ei seisa mitte ükski selles, et viljataimed nende tõttu nõrgad kasvavad ja viletsa saagi annavad, vaid ka selles, et haigused vilja produkti rikuvad (näit., nõgipea, mille tõttu viljaterad mustaks pulbriks muutuvad) ja sagedasti tarvitamiseks täiesti kõlbmatuks teevad.

Võitluseks nende haigustega tarvitatakse mitmesuguseid abinõusid, mida järgmiselt võib liigitada: 1) ärahoidvad abinõud, 2) agrikultuurised abinõud, 3) immuniseerimine (taimede vastupanevaks arendamine). Esi-
mest liiki abinõude hulka kuuluvad: mulla desinfitseerimine, külvi- ja istutamismaterjali peitsimine ja taimede kaitsmine kasvamise ajal.

Siin vaatame ainult külvimaterjali peitsimist. Teistest taimede haiguste vastu võitlemise abinõudest tulevad kirjatükid järgmistes ajakirja numbrites, sedamööda, kuidas tarvidus tuleb neid abinõusid tarvitada.

Peitsimiseks nimetatakse seemnevilja puhastamist haiguseidudest, mis seemne küljes asuvad ja sellega ühes põllule võiks sattuda.

Need haiguseid on pisikeste parasiit-seente eosed, mis mulla sees niiskudes seeneniidikesteks arenevad ja kasvava viljataime sisse tungivad, et seal selle mahladega toituda. Teraviljade nõgipead tekivad kõik sarnastest pisikestest eostest, mis harilikult seemneviljaga levivad.

Kõige mõjuvam võitluseabinõu seemneviljaga levivate haiguste vastu on just peitsimine, mille abil haiguseid (eosed) ära surmatakse.

Peitsimise viise on kaheksa: 1) määrid ja 2) kuivad.

Siin vaatame nelja peitsimise viisi, millest kolm kuuluvad märgade peitsimise viiside hulka. Need peitsimise viisid on odavamatest ja praktilisematest.

1. Peitsimine formaliiniga

Valmistatakse peitsimislahu toobris, tunnisis või mõnes muus suures anumal. Lahuse jaoks võetakse iga 1 liitri formaliini peale 300 liitrit vett. Peitsimiseks määratud seemneid võetakse üheks puhuks 8—10 kilogrammi ja puistatakse kotti; kott seemnetega lastakse 5-ks minutiks peitsimislahusesse. Et kõik seemned hästi niiskuks, selleks vahepeal raputatakse teri kotis ja lastakse koti ühe külje pealt teise külje peale jooksta. Peale selle tõstetakse kott lahuse kohale, lastakse peits välja nõrguda ja puistatakse terad hunnikusse, mis 2-ks tunniks kotiga pealt kinni kaetakse. Selle järele aetakse hunnik puupõrandale laiail õhukese kihina ja lastakse seal ära kuivada.

Külvata tuleb sarnast peitsitud seemet 3—4 päeva jooksul pärast peitsimist.

Märkused: 1. Kui peitsida on vaja suur hulk seemneid, siis valmistatakse enne peitsimist tagavara-lahus, millega alglahest, mis peitsimise tagajärjel väheneb, kordkorral täiendatakse.

Peitsimislahust on ligikaudu vaja:

	esimese 50 kg. seemne jaoks (alglahus)	iga järgmise 50 kg. seemne jaoks (tagavara-lahus)
nisule ja rukkile . . .	50 liitrit	12 liitrit
odrale	60 "	20 "
kaerale	80 "	25 "

2. Formaliiniga peitsimist võib korraldada ka pitsimise viisil. Selleks puistatakse seemned hunnikusse ja pitsitakse neid formaliini lahusega kastmise kannust, kusjuures seemneid rehitsetakse, et nad ühtlaselt niiskuks.

Pärastine toimetus on seesama, mis eelpool juhatatud viisis.

3. Peitsimist koolis katsena korraldades väikse hulga seemnetega, tuleb peitsimislahust vastavalt vähem valmistada. Kuid vett ja formaliini tuleb samasuguses vahekorras võtta, s.o. 1-he formaliini osa peale 300 osa vett.

2. Peitsimine tuha leotisega

Kui formaliini ei peaks saadaval olema, võib seemneid lihtsamalt peitsida ja selleks tarvilada tuha leotist. Leotise valmistamiseks võetakse värsket tuhka ahjust ja sõelutakse läbi sõela. Ahjutuha asemel võib võtta ka rnkkiõletuhka. Kilogrammi tuha peale võetakse 12 liitrit vett. Pool osa veest valatakse tuha peale kuuma vee näol, et ligunemine edukam oleks, aga ülejäänud vesi lisatakse külmalt. Lahus segatakse hästi segi. Kui ta muutub lüpsipiima suguseks, siis kastetakse seemned märjaks; lahuse pinnale kerkinud seemned visatakse välja. Aegajalt segatakse seemneid.

1-he osa seemnete peale võetakse 2—3 osa lahust. Nisu leotatakse 3 $\frac{1}{2}$ tundi, kaeru — 4—5 tundi, otre — 5 tundi, hirset — 7—8 tundi. Peale selle valatakse leheline (lahus) pealt ära ja seemned pestakse puhta veega läbi. Kuivatatakse samuti, kui esimesel viisil.

3. Peitsimine lubja lahusega

Peitside puudusel võib kaunis hea peitsimisvahendina tarvitada lubja lahust.

12-nes liitris vees lahustatakse 100 ehk 200 grammi värskest kustutatud lubja. Selle juures vaadatakse järele, et lubi kustutamisel muutuks peenikeseks pulbriks, nagu seda tehakse lubja-piima valmistamiseks.

Seemnete peitsimine lubja lahuses, pesemine ja pärast kuivatamine sünnib samuti, nagu tuha leotisega peitsimisel. Ka peitsimise aeg peab ühepikkune olema.

4. Vasevitrioli pulbriga tolmutamine (kuivpeitsimine)

Vasevitriol (sinikivi) peenendatakse uhmris ehk lihtsalt nuiaga ja pannakse panniga ehk plekktahvliga, kus ta mitte paksemalt kui 2-he sentimeetri paksuselt laiali aetakse, tulisesse ahju. Kuumuse tõttu kaob vitriolist vesi ja see muutub hallikaks pulbriks. Peale kuumutamise hõõrutakse ta võimalikult peeneks, et temas mügerikke ei oleks, ja puistatakse kuiva pudelisse, millele kork tihedalt peale pannakse. Veel parem on, kui kork kirjalakiga kinni pitseeritakse, sest vitrioli pulber imeb õhust ahnelt vett enesesse ja võib varsti jälle siniseks muutuda.

Tolmutamiseks võetakse 1 osa pulbrit 500 osa seemnete kohta. Seemned ja pulber asetatakse kotti. Kaks inimest võtavad koti nurkipidi eneste vahele ja raputavad seemneid pulbriga umbes 20—30 minutit.

Sarnasel viisil tolmutamist on kõige parem toimetada tuule käes. Tolmutajatel tuleb seista nii, et tuul nende vahelt läbi puhuks ja tolmu, mis kotist läbi tuleb, ära kannaks. Muidu võib kergesti juhtuda, et teda sisse hingatakse, kus ta kahjulikult mõjub. Igaks juhtumiseks on vaja suu ja nina märja lapiga kinni siduda.

Palju edukamalt ja kahju kartmata võib seemneid tolmutada tihedalt suletavas nõus, mida võimalik kergesti tiirlema panna. Niisugust masinat võib koduste abinõudega valmistada.

Omatehtud masin seemnete peitsimiseks.

Nõuks kõlbab igasugune lihtne vaat. Sellest pannakse telg risti läbi; telje otse kinnitatakse vänt. Nõu teljega asetatakse pukile vastavatesset õnaratesse. Vaadi ühte otsa tehakse avaus tarvilise suurusega ja tihedal suluva siibriga.

Kuiva peitsimise tarvis kõlbab ka vana võimasin.

Uurime loodust

Algame tööd kohalise loodusekalendri koostamise alal

Kohalise looduse kalender on niisugune dokument, milles on ära tähendatud kohalise looduse perioodilised nähtused nende esilduse järjekorras ja ära näidatud, missugusel kuupäeval keskmiselt rea aastate jooksul üks ehk teine nähtus esildub.

See dokument on väga tähtis põllumajanduses, sest selle järele võib põllumajanduse töid õieti planeerida, kui nende tööde

tähtjad (eriti külvitööde tähtjad) on kindlaks määratud loodusekalendri päevade lärele.

Kõige olulisem resultaat, mis siit saame, on see, et loodusekalendri järele on võimalik koostada külvikalendrit, mille järele looduse arenemisekäiku jälgides võib kaunis täpselt ette näha ühe ehk teise vilja külviaega. Aga külviajast oleneb suurel määral viljasaagi suurus.

Sellega on looduse- ja külvikalendri koostamine väga kasulik töö, mille teostamisele nüüd kohe peame asuma.

Esialgsed vaatluse harjutused klassis

Õpime ära määrama lehtpuude kevadise arenemise faaside algust ja lõppu. Selleks toome klassi mitmesuguste lehtpuude oksid (paju, toomingas, kask, pärn j.t.), paneme nad pudelitesse vette ja jälgime pungade arenemist ning märgime ära vaatluste päevaraamatusse iga puu kohta: a) missugusel kuu-päeval pungad paisuma hakkasid, b) millal pungad kirjuks muutusid, c) millal nad rohelisteks läksid, d) millal esimesed lehed lahti löid, e) millal esimene õiepung puhkes, f) millal kõige rohkem õisi lahti oli, g) millal üksikud õied hakkasid närtsima, h) millal õitsemine lõppes.

Enne kui oksad pudelisse panna, tuleb nende otsad terava noaga pool viltu ära lõigata. Ka pärastpoole on vaja aegajalt okste otse lõigata, et nad paremine vett imeksid.

Vaatlusi peab hoolega järjekindlalt tegema ja iga uue nähtuse kohe päevaraamatusse kirjutama.

Vaatlused looduses

Märtsis

1. Jälgime ja märgime ära sulad ja külmad ilmad.
2. Märgime ära millal ja kus ilmuvad esimesed paljad kohad
lume alt.
3. Millal hakkavad tekkima esimesed ojakesed ja lombid.
4. Millal hakatakse sõitma vankritega.
5. Kuidas jää sulab jõe peal.
6. Jää mineku algus.
7. Millal kärbsed elule ärkavad.
8. Millal ilmuvad esimesed suru-sääsed.
9. Millal ilmuvad esimesed liblikad.

10. Millal varesed hakkavad pesade tarvis oksti murdma.
11. Missugused linnud lendavad meile kõige enne.
12. Millal lendavad meile kuldnokad.

Aprillis

1. Millal jõgi jääst puhtaks läheb.
2. Millal viimast lund tuleb.
3. Millal sajab esimest vihma.
4. Millal on esimene äike.
5. Millal paiseleht õitsema hakkab.
6. Millal hakkab pappel õitsema.
7. Millal ilmuvad maa seest esimesed nõgeselehed.
8. Millal lendavad meile kajakad ja linavästrikud.
9. Millal ilmub tomingatele roheline vina.

Võtame eeskuju Tähise koolist

Tähise kooli õppurid saatsid oma saadikud naabruses asuvasse kolhosi „Ühenduses on jõud“ kirjaga, mille sisu oli järgmine:

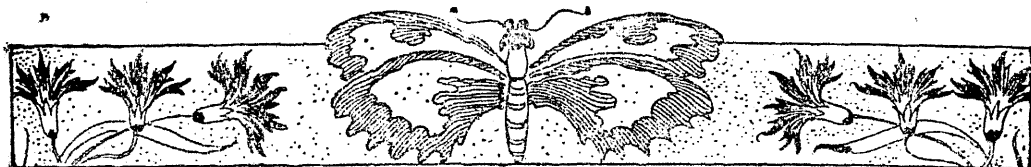
„Kallid seltsimehed! Meie tahame õppida töötama kollektiivselt kolhosi põldudel ja aias ning organiseerida teie majapidamises omal jõul kanakasvatuse. Meie eesmärk on saada oskusi, et edaspidi eeskujulikku sotsialistlik majapidamist ehitada. Sellepärast paneme teile ette meiega leping luua, mille põhjal meie mõned kohustused oma peale võtame korralikuks täitmiseks ja teie omelt poolt selleks võimalused annate ning kohustate endid meile abiks olla tööoskuste saamises ja tööabinõude uurimises.

Kirjale kaasa lisame lepingu projekti, mille läbiharutamise ja kinnitamise tähtaja kohta palume meie saadikutega kokku leppida.

Seltsimeheliku teroitusega

Tähise kooli kollektiiv.

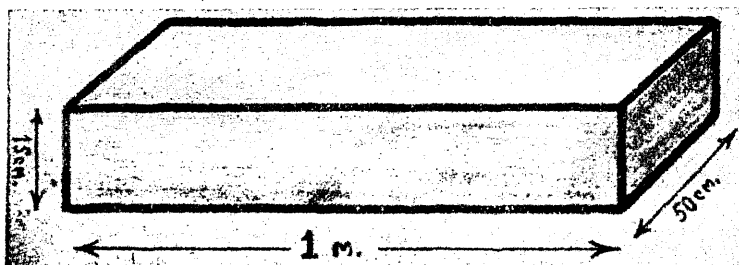
Paar päeva hiljem tehti Tähise koolimajas leping kooli ja kolhosi vahel ja kool algas kolhosis tööd.

Teeme seemnete idanemise kasti

Selleks on vaja järgmisi materjalisid: 1-tollilisi kuuselaudu ja naelu.

Tööriistadest vajame siin: haamrit, hõõvliit, saagi ja tangisid. Teeme kasti järgmiste mõõtude järele:

Kasti tegemise juures tuleb meeles pidada, et õige tihti laudad kõveraks kuivavad, mille tagajärjel vesi, mis taimede kastmiseks tarvis, pragude kaudu põrandale jookseb.

Et otsusele jõuda, kuidas parem kasti teha, kas laua pinnavõi südamepool kasti sissepoole lüüa, selleks teeme katse.

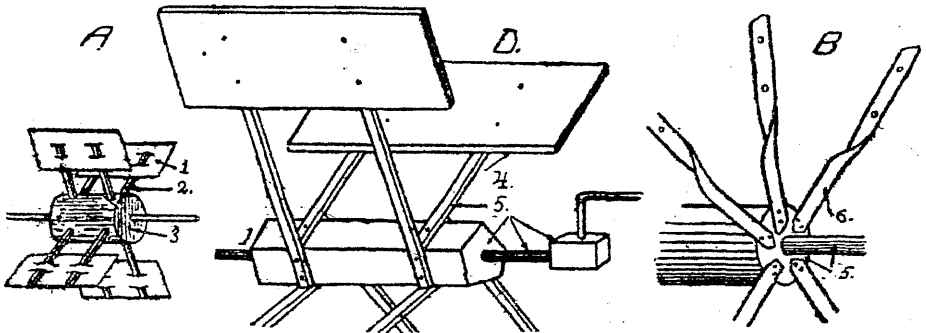
Paneme toore lauakese päikese kätte ehk ahju peale kuivama ja vaatame, kuhu poole laud kõveraks kuivab. Selle järele otsustame, missugune laua pool tuleb sissepoole lüüa, meeles pidades seda, et laua kumeraks kuivav pool tuleb väljapoole lüüa.

Õpime sorteerimisemasinat tundma

1. Teeme kindlaks masina iga üksiku osa ülesande ja peame meeles nende nimetused.

Igas tuuli- ja sorteerimisemasinas on tuult tekitav abinõu,

mida „tiivukiks“ nimetatakse. Kuidas neid tehakse vaadake järgmisest joonistusest.

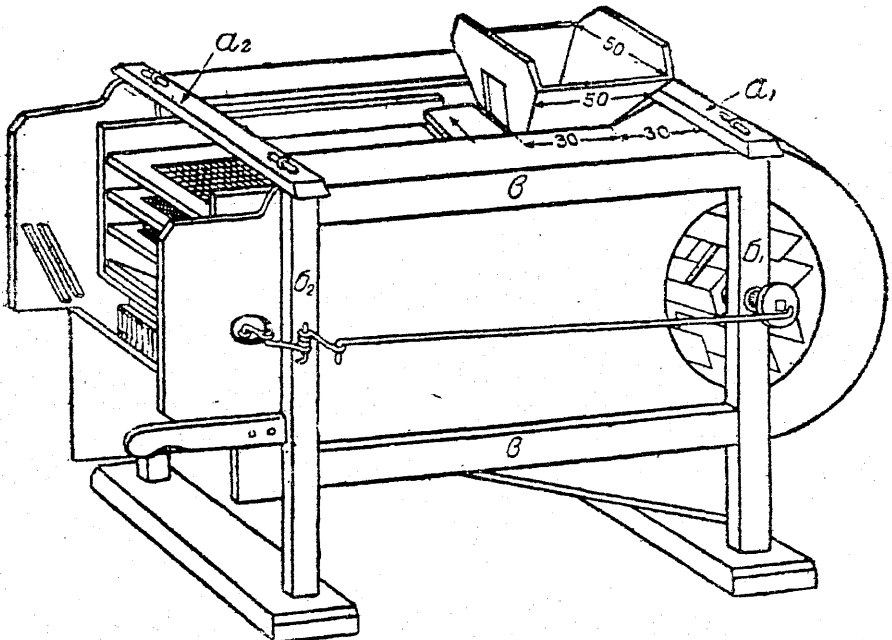

Mitmel viisil tehtud tiivukid.

1 — paber, 2 — puutikk, 3 — kork, 4 — papp, 5 — puu, 6 — plekiribad.

2. Teeme sorteerimisemasina mudeli, vähendades teda harilikust suurusest 10 võrra.

Siin vajame järgmist materjali: pappi, plekki, laudu ja naelu.

Tuuli- ja sorteerimisemasina kuju:

Kuidas meil läheb kollektiviseerimine ja kevadise külvi ettevalmistus NSV Liidus

NSVL põllutöökommisariaadi viimaste andmete järel on käesoleval ajal kogu NSVL kollektiivmajapidamistesse tõmmatud 7.708,7 tuh. majapidamist ehk 30,7 prots. majapidamiste üldarvust. Läänud aasta kevadel külvasid kollektiivmajapidamised 40 milj. ha täis, aga plaani järele peab külvama 50 milj. ha. Plaani täitmiseks on tarvis kollektiividesse 2 milj. majapidamist tõmmata, mis peab 2—3 kümnepäeviku kestel sündima.

Veebruari esimese kümnepäeviku kestel astusid kollektiividesse 396,3 tuh. majapidamist, eelmisel kümnepäevikul astunud 328,7 tuh. majapidamise asemel. Kõige suurem juurdekasv on Ukrainas (kümnepäeviku kestel tõmmati kollektiividesse 55,8 tuh. majapidamist), selle järele Kesk-Mustamullamaal (50 tuh.), Põhja-Kaukaasias (43,5 tuh.). Maha jäävad Põhja piirkond, Leningradi oblast jne.

Leningradi oblast

1. oktoobriks 1928. a. oli ühismajapidamistesse ühinenud 3.200 majapidamist (0,5 prots.), 1929. a. oli ühinenud 10.000 majapidamist (1,5 prots.). Esimeseks oktoobriks 1930. a. — 40 tuh. majapidamist (5,5 prots.), aga 20. veebruariks 1931. a. — 85 tuhat (ehk 12,4 prots.).

Raioonides, kus kulakute vastu nõrgalt võideldakse, on ka kollektiviseerimine nõrk. Oblasti 11 raionis on kollektiviseeritud 1—5 prots. talupoegadest. 7 raionis — 5—6 prots. 33 raionis — 7—9 prots. Viies raionis 25—50 prots. ja rohkem. Üldse on oblastis kollektiviseeritud 12,4 prots. talupoegade majapidamistest. Mõni kuu tagasi oli kõigest 6 protsenti. Oblast on ülesandeks seadnud 27 prots. majapidamistest kollektiviseerida.

Siberi teravilja-sovhosid abiks kolhosidele

16 Siberi teravilja-sovhosi on käesoleval ajal kõvas sidemes 200 kolhosiga.

Sovhosi löökbrigaadid on palju kolhosisid ja põllumajanduse artellid loonud oma raioonides.

Sovhosid seadsid oma plaani ülesande künda ja täis külvata 100.000 ha kollektiivide põldusid.

Möödunud aasta kevadel kündsid sovhosid üles 45.000 ha ja külvasid täis 15.000 ha kolhoside põldusid.

„1. mai“ teravilja-sovhosi töömeetodid (Alam-Volga)

„1. Mai“ teravilja-sovhos on suuri tagajärgi saavutanud ainult sotsialistlike võistluse ja lööktöö põhjal.

Möödunud aastal jagunes külvipind 3 osasse: iga osa sõlmis oma vahel sotsialistlike võistluse lepingu. Sovhos tervelt aga võistles naabri sovhosiga. Parematele lööklastele anti üldisel koosolekul preemiat. Oma vahel võistlesid kolonnid kolonnedega ja üksikud traktoristid üksteisega. Oli organiseeritud ülekandev lipp. Lööklased võitlesid, sõna tõsisel moel, lipu pärast, mis häid tagajärgi andis tööstusplaani täitmises.

Võistluse arvestamine oli järgmiselt sisse seatud: iga töövahetus riputas seinale andmed, kuipalju oli ta töönormist täitnud või ületanud.

Remondi hoogtöö läheb ka sotsialistlike võistluse ja lööktöö korras. Töötoad töötavad 3 vahetusega. Kahe brigaadi vahel on sõlmitud sotsialistlike võistluse leping.

Kaadrite (tööjõu) ettevalmistus sünnib järgmiselt: 200 inimest õpivad traktoristideks. Saraatovi Mehaniseerimise Instituudiga on sõlmitud leping 100 praktikandi peale, kes peavad külvi hoogtöö ajal põllul töötama.

Berjosovi raioon (Alam-Volga)

Beresjovi raiooni kolhosnikud esimesena astusid NSV Liidus kevadise külvi vastusammuva plaaniga välja, ületades raiooni plaani 12.000 ha võrra. Raaion on kollektiviseeritud 85 prots. võrra. Suurem osa kolhosisid on juba kevadise külvi ettevalmistused lõpetanud.

Vastusammuva plaani idee on levinenud kolhosnikute hulka. Viimased lükkavad esile ikka rohkem vastusammuvaid ettepanekuid. Väga tähtis selles liikumises on see, et siin püütakse mitte üksi uute hektarite üleskündmist teostada, vaid siin pannakse rõhku külvi omaduste tõstmise peale, võideldakse kokkuhoidmise eest ja tööriistadega ettevaatliku ümberkäimise eest.

Kollektiviseerimise alusel teostavad Tikopesa kehvikud ja keskmikud teise enamlise külvi löökülesanded

Kokkuvõtted — kuu aja jooksul neli uut kolhosi, nendest
kaks p.-m. artelli

Algus põllumajanduse ümberkorraldusele, kollektiivse töö, organiseeritud töö alusel, on tehtud.

Ees on kevadine külv. Selle läbiviimise korraldusele on asunud uued vastorganiseeritud kolhosid. Nõukogu aktiivi nõupidamisel 3. veebruaril raporteerivad kolhosid:

„Algus“ — seemneid on arvele võetud 99 puuda, nendest 90 prots. sorteeritud. Inventar on üle vaadatud, remonti vajav on arvele võetud, käib töö osakonna organiseerimiseks. Lähemad tööd on: lubja kohalevedu, maakorraldus ja tööstusplaani kokkuseadmine.

„Jõud“ — käib seemnete arvestus ja sorteerimine. Inventar arvestatud. Puudujääva peale teadanne sisse antud.

„Edu“ ja „Võitlus“ — arvestavad inventari, loomi, organiseeritakse lubjavedu. Seemned sorteeritud.

Külanõukogu ja aktiivi nõupidamine, ära märkides saavutusi ühismajapidamiste organiseerimise alal, kohustab külanõukogu ja valmistusühisusi:

1. Raioonist nõutada puhtasordilist seemet kohalise seemne ümbervahetamiseks.
2. Nõutada formaliini seemnete peitsimiseks.
3. Seppasid varustada materjaliga tööriistade remondi kiireks läbiviimiseks.
4. Nõutada kohale maakorraldajad.

Ühismajapidamistele tehakse kohuseks: tööd kindlustada, alata (artellides) eeltööd loomade ühiskondlustamiseks, liikmemaksud ära õiendada, 3 päeva jooksul lubi kohale tuua, tööriistad ja loomade toit külviks korda seada ja alal hoida.

Nii valmistab end Tikopesa kolhosnik, endine sulane, kehvik ja kesmik teiseks enamliseks külviks — kindlas teadmises, et ainult ühinedes suudavad nad paremale järjele jõuda.

Kolhosnik.

Väiksed kollektiivsel tööl

**Ka meie tahame kevadisele külvihoogtööle
kaasa aidata!**

Kutsume oma vanemad kolhosi!

Ühistöö on tulus!

Meie töötame ka ühiselt. Meil ühised tööriistad. Alguses ei osanud mõni meist ühiseid tööriistu hoida, tahtis eraomanik olla. Võtsime nad buksiirile. Nüüd on juba kõik aru saanud, et ainult ühistööl on head tagajärjed.

Protokoll

Väljaotsa perekonna nõupidamisest,
12. veebruaril 1931. a.

Koos oli terve perekond.

Koosoleku juhataja — noorteühingu liige Hilda, kirjatoimetaja pioneer Juku.

Kuulati: kolhosi astumise küsimust, aruandjaks isa.

Otsustati: Astuda kolhosi terve perekonnaga.

Allkirjad:

Väljamaal ja meil

Kolhosi nõukogu ümbervalimisel jutustas seltsimees Nõmm, kui palju on väljamaal töötatöölisi.

Iga päev pannakse vabrikuid ja tehaseid kinni-
Töötatöölise perekonnad nälgivad. Kuu lõpul
ei jatku neil raha isegi leiva ostmiseks.

Meil jätkub tööd kõigile. Ka emad, õed ja
kõik naisseltsilised töötavad üheõigusliselt isade,
vendade ja kõigi meesseltsilistega.

Vähemad lapsed jäävad tööajaks lastetubadesse
kasvataja hoolde.

Peale koolitööd käime meie, oktoobrilapsed,
brigaadidena ka lastetoas. Aitame elavat nurka
organiseerida ja korraldame ühiseid ekskursioone
ja mängusid.

Meid aitavad pioneerid. Et tööd paremale
järjele tõsta, astusime sotsialistlisesse võistlusesse.
Paremini ja kiiremini läheb nüüd meie töö.

Pioneer Miku lüli jäi teistest maha. Kõige
parem, Pauli lüli, võttis ta buksiirile.

Kõik MOPR'i sõpradeks!

Meie tahame ka väljamaa töölisi ja nende lapsi,
keda kapitalistid piinavad, aidata.

Astume kõik MOPR'i sõpradeks!

Aitame oktoobriviõitu kindlustada!

Meie, Leenini kooli I-A grupe õpilased, kogu-
sime lennuki ehituseks Nõukogude kaitseks 2 rbl.
47 kop.

Laenu „5-aasta plaan 4-ja aastaga“ kirjutasime
kollektiivselt 35 rubla peale. 14 rubla 25 kop.
on juba maksetud.

Kutsume üles teiste koolide I gr. õpilasi seda-
sama tegema.

Usuvastasele tööle!

Meil on veel palju usklikke: kiriklasi, adventiste, baptiste, evangeliste ja muid, kes pappide ja rabide juhatusel meie riigi vastased on. Nad meelitavad sagedasti lapsigi oma võrku, pimestavad ja petavad neid. Lubavad neile peale surma laisa elu. Seda aga meie pioneerid ja oktoobrilapsed ei vaja.

Astume usuvastasesse ringi tööle! Paljastame nende pahateod!

Väike Anni,
tillu Manni,
Arno, Albert,
Värdi ka
juba minevasest aastast
lehte tahtsid tellida.
Aga oli päris häda:
eesti keeles polnudki
väljaantud lastelehte.
Tänavasest aastat aga
ilmub kord ta ometi.
Rutta! Ära aega viida!
Kirjuta ta endale!

SISUKORD.

	Lhk.
1. Viie-aasta plaani teostamisel	4
2. Kulakute võitluseviisid — <i>A. Kriisk</i>	6
3. Kolmas üleliiduline MOPR'i kongress	8
4. Eestimaa töölise poja mured ja mõtted — <i>Tell</i>	9
5. Raporteerib „Uue Tee“ kool	12
6. Oma jõul — <i>Terijõe</i>	13
7. Loe „Edasit“ № 11 — <i>Rand</i>	18
8. Kolhosi! — <i>M. Mikli-Ruudi</i>	19
9. Aitame kevadise külvihoogtöö vastu valmistada — <i>J. Saviauk</i>	20
10. Uurime loodust — <i>J. Saviauk</i>	31
11. Võtame eeskuju Tähise koolist — <i>J. Saviauk</i>	33
12. Teeme seemnete idanemise kasti — <i>Lukk</i>	34
13. Öpime sorteerimisemasinat tundma — <i>Lukk</i>	34
14. Kuidas meil läheb kollektiviseerimine ja kevadise külvi ettevalmistus NSV Liidus	36
15. Väiksed kollektiivsel tööil — <i>M. Mikli-Ruudi</i>	39

Leningradi õpetajate ja üliõpilaste kollektiiv.

Hind 35 kop.

22028

ВСЕГДА ГОТОВ!

Журнал учебник на эстонском языке.

Издательство „Кюльвая“, Ленинград 31, ул. 3-го Июля № 48.

Ленинградский Областляит № 5255. — Тираж 2000. — Тип. „Кюльвая“, ул. Дзержинского 49.
Заказ № 1315. Изд. „Кюльвая“.

